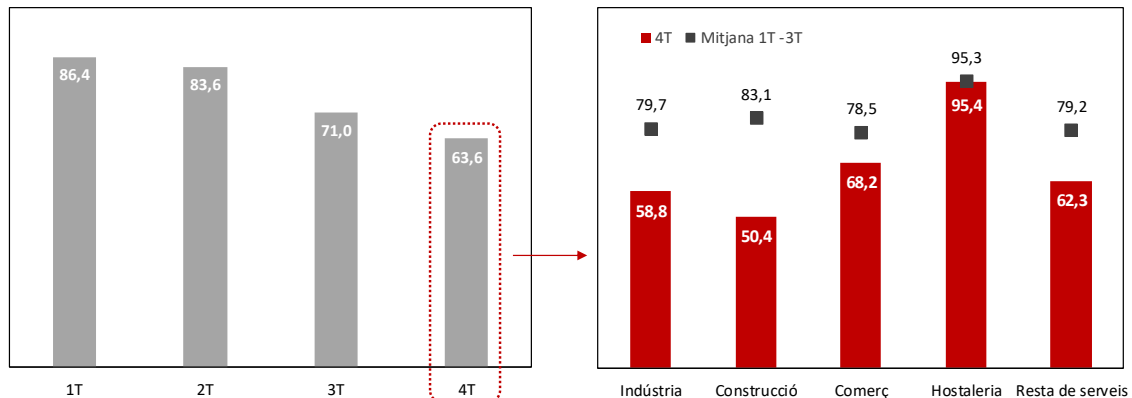

QUIN ÉS L'IMPACTE DE LA COVID-19 SOBRE LES EMPRESES AL TANCAMENT DEL 2020?

- Pràcticament dos de cada tres establiments continuen afectats per la crisi de la Covid-19.
- Més d'un 40% dels establiments està afrontant la crisi invertint en la implementació de noves tecnologies, alhora que un 30% ha introduït nous productes i serveis.
- Un 56,2% dels establiments amb treballadors en ERTO ha recuperat la totalitat dels llocs de treball; només un 15%, però, en el cas de l'hostaleria.
- Un 18,7% de les microempreses no preveu recuperar el nivell d'ocupació previ a la crisi i no descarten la possibilitat de tancar.

La crisi derivada per la Covid-19 encara afecta al 63,6% dels establiments empresarials a Catalunya a finals de 2020, xifra que va arribar fins a més del 80% la primera meitat de l'any i que s'ha reduït lleugerament gràcies a la millora de certs sectors, com la indústria i la construcció, el 4T (gràfic 1). Aquestes són algunes de les dades que es desprenen del Mòdul especial de l'Enquesta de Clima Empresarial del 4T del 2020 elaborada per l'Idescat i la Cambra de Barcelona. Les restriccions i mesures de contenció han donat lloc a una afectació desigual per activitats, on la marxa dels negocis a la construcció i la indústria s'ha vist força menys deteriorada el 4T en comparació amb la resta de l'any; mentre que l'hostaleria continua greument perjudicada (amb un 95% d'afectació) per les restriccions que s'han mantingut intermitentment al llarg de tots els mesos.

Gràfic 1. Afectació de la Covid-19 sobre les empreses
%, respostes afirmatives respecte al total

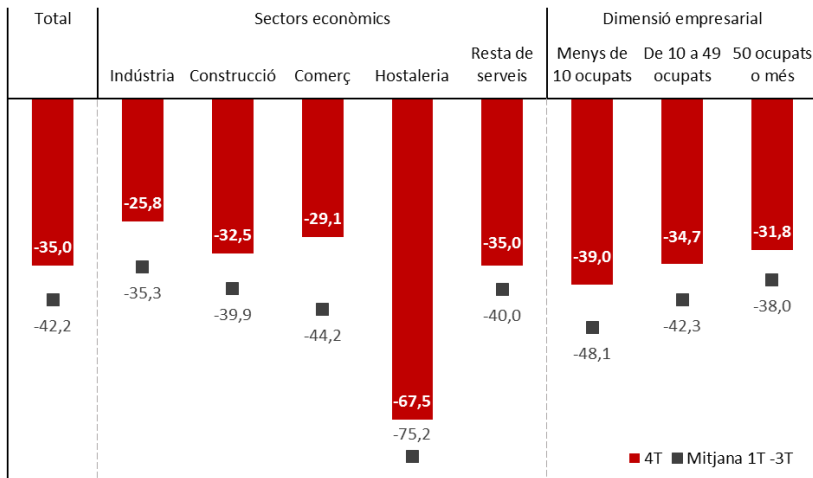

Font: Mòdul de l'Enquesta de Clima Empresarial IVT 2020. Idescat i Cambràbcn.
Nota: Les dades del primer tri mestre fan referència a les últimes dues setmanes de març.

Aquest impacte s'evidencia en la contracció generalitzada de la facturació amb una reducció anual del 35% el 4T, per sota de la mitjana dels darrers tres trimestres (-42,2%) (gràfic 2). L'enduriment de les restriccions a partir de mitjans d'octubre que va afectar especialment als serveis ha tingut el seu efecte en la facturació, que s'ha desplomat un 67,5% a l'hostaleria –xifra propera a la registrada la resta de mesos en mitjana (-75,2%)–, i s'ha reduït un 35% a la resta de serveis. Segons dimensió empresarial, aquesta contracció ha estat de quasi el 40% entre les microempreses (9 punts per sota de la mitjana registrada en els mesos anteriors), el 35% per a les petites i el 32% per a les mitjanes i grans.

Enquesta Covid-19 a les empreses. Març 2021

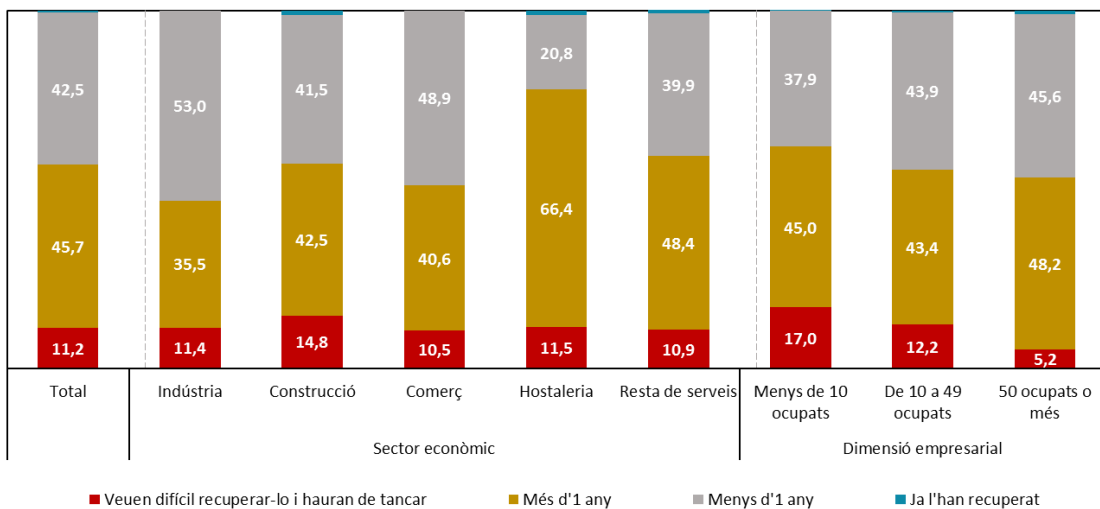
Gràfic 2. Disminució mitjana de la facturació dels establiments que han vist reduïts els seus ingressos per la Covid-19
%, variació interanual

Font: Mòdul de l'Enquesta de Clima Empresarial IVT 2020. Idescat i Cambrabcn.
Nota: Les dades del primer trimestre fan referència a les últimes dues setmanes de març.

En aquest sentit, **s'allarguen les expectatives sobre el termini de recuperació de la facturació amb un descens de l'empresariat que pensa que el recuperarà en menys d'un any (del 61,5% el 2T al 42,5% el 4T),** alhora que **augmenta el pes dels que afirmen que trigaran més d'un any en recuperar-la (del 27,5% el 2T al 45,7% el 4T)** (gràfic 3). En aquest cas s'observen diferències tant per sectors com per dimensió empresarial. D'una banda, dos de cada tres establiments a l'hostaleria preveuen un termini superior a l'any, mentre que a la indústria, més de la meitat confien en una recuperació de la facturació més ràpida. D'altra banda, destaca que un 17% dels establiments de menys de 10 ocupats veuen difícil recuperar la facturació i potser hauran de tancar, percentatge que contrasta amb el 5,2% dels establiments amb 50 o més ocupats el 4T (inferior també al 10,6% observat el 3T). Igualment, es preveu una recuperació més ràpida per part d'aquests últims establiments (un 50,4% preveu menys d'un any), que els de menys treballadors.

Gràfic 3. Expectatives empresarials sobre el termini necessari per recuperar la facturació prèvia a la pandèmia. 4T
%, establiments s/total

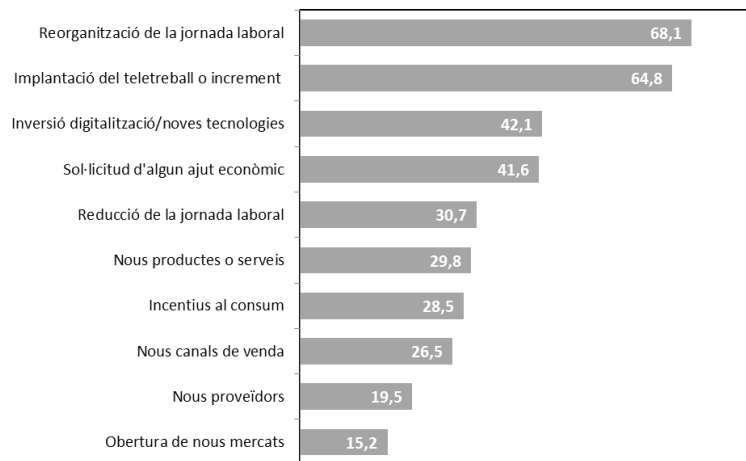

Font: Mòdul de l'Enquesta de Clima Empresarial IVT 2020. Idescat i Cambrabcn.

Enquesta Covid-19 a les empreses. Març 2021

L'allargament de la pandèmia i de les restriccions han induït a les empreses a adoptar diferents mesures per tal de fer-hi front (gràfic 4). A banda del manteniment de la reorganització de la jornada laboral i el teletreball (eines adoptades des de l'inici per una gran majoria), destaca que **un 42,1% afirma haver invertit en digitalització i noves tecnologies, quasi un 30% ha introduït nous productes o serveis, i/o ha posat en marxa incentius al consum, i un 15,2% afirma haver explorat nous mercats (tant interns com externs)**. D'altra banda, també cal recordar que més d'un 40% continua afirmant que ha sol·licitat algun ajut econòmic, i quasi un de cada tres ha reduït la jornada laboral el 4T.

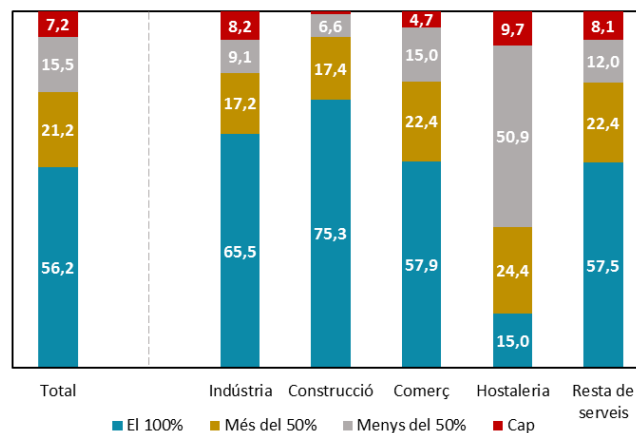
Gràfic 4. Mesures adoptades per les empreses en resposta a la Covid-19. 4T
%, respostes afirmatives sobre el total

Font: Mòdul de l'Enquesta de Clima Empresarial IVT 2020. Idescat i Cambracbn.

Al llarg d'aquests mesos s'ha reduït continuada i progressivament el volum de treballadors efectius¹ en ERTO. **Del total d'establiments que ha tingut algun treballador en ERTO, un 56,2% ha recuperat el 100% dels treballadors, un 21,2% més del 50%, un 15,5% menys de la meitat i un 7,2% cap el 4T** (gràfic 5). Per sectors, la reincorporació total arriba a més del 75% a la construcció i quasi dos de cada tres establiments a la indústria. Tanmateix, a l'hostaleria només el 15% d'establiments ha recuperat el 100% dels treballadors, mentre que el 50,9% només ha pogut recuperar menys de la meitat dels llocs de treball.

Gràfic 5. Treballadors en ERTO reincorporats al lloc de treball
%, d'establiments sobre el total que ha tingut algun treballador en ERTO

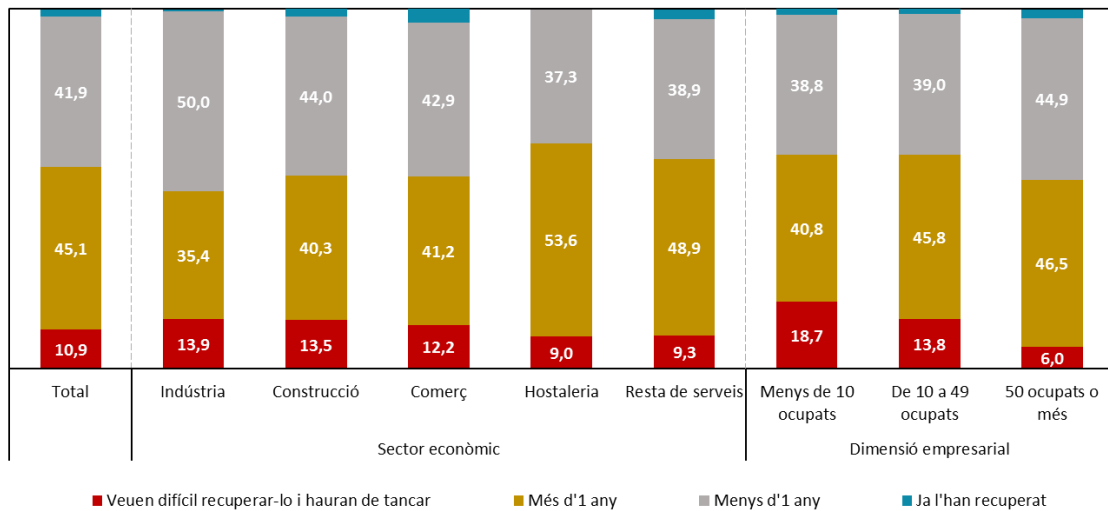
Font: Mòdul de l'Enquesta de Clima Empresarial IVT 2020. Idescat i Cambracbn.

¹ ERTOS efectius calculats com la suma de treballadors en suspensió i reducció de jornada (sota el supòsit que aquests últims treballen un 60% de la jornada).

Enquesta Covid-19 a les empreses. Març 2021

De fet, en termes d'ocupació, les expectatives empresarials sobre el temps necessari per tornar als nivells pre-pandèmia van molt lligades a les de facturació (gràfic 6). Un 41,9% d'establiments afirma que trigarà menys d'un any en recuperar el nivell i un 45,1% assumeix que trigarà més d'un any. Aquest darrer percentatge fluctua entre el 35,4% de la indústria i el 53,6% de l'hostaleria. Quant als establiments que ja preveuen un tancament, un de cada deu valora aquesta possibilitat, xifra que augmenta fins al 18,7% en el cas de les microempreses (només 6% en les de més de 50 ocupats.).

Gràfic 6. Expectatives empresarials sobre el termini necessari per recuperar l'ocupació prèvia a la pandèmia. 4T
%, establiments/total

Font: Mòdul de l'Enquesta de Clima Empresarial IVT 2020. Idescat i Cambrabcn.

Tot i la incertesa a curt termini, l'evolució d'aquestes variables anirà estretament lligada tant a les mesures de contenció com a la campanya de vacunació. En aquest aspecte, **pràcticament la meitat dels establiments mostren una elevada preocupació envers l'empitjorament o prolongació de les mesures de contenció.** Alhora, **a un 47% els preocupa molt una possible contracció de la demanda** tot i que es produeixi una millora de la situació sanitària. L'allargament d'un escenari que en un principi havia de durar pocs mesos, comporta el risc d'afectar de manera duradora i inclús permanent a part del teixit empresarial per la reducció de la demanda per part dels consumidors.

Per aquest motiu, les mesures públiques implementades des de l'inici han estat fonamentals, sent **els ajuts directes, les pròrrogues dels ERTO, els crèdits ICO i la suspensió/moratòria d'obligacions tributàries i amb la Seguretat Social valorades com a molt importants per a més d'un 40% dels establiments.** Tanmateix, cal destacar que un percentatge similar no se'n beneficia, el que planteja la qüestió de si s'està arribant a totes les empreses afectades viables econòmicament i que no poden operar amb normalitat per les restriccions d'activitat. El que podria comportar conseqüències de calat per a la capacitat de recuperació de la nostra economia.